

Asia: VN/9365/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko teillä lausuttavaa esityksestä yleisesti?

Yleisesti ottaen on kannatettavaa yksinkertaistaa nykyisen kaltaista monimutkaista laiminlyöntien seuraamusprosessia. Kuitenkin ajankohta prosessin muuttamiselle on haastava. Kuntien työvoimapalveluissa tulee olemaan edelleen pitkään muutostilanne, joka kuormittaa työntekijöitä. Lakimuutokset ja sitä kautta myös järjestelmämuutokset epävarmuuksineen sekä asiakkaiden lisääntynyt ohjeistus tuovat taas lisäpaineita työntekijöille.

Esityksen mukaisen sanktiojärjestelmän toimivuuden edellytys on, että tietojärjestelmät toimivat moitteetta ja ne ovat helppokäyttöisiä. Viimeisimpien tietojärjestelmä uudistusten kohdalla nämä asiat eivät ole toteutuneet. Samalla on tärkeää, että työvoimapalveluissa, sosiaalityössä ja muissa matalan kynnyksen palveluissa on resursseja ohjeistaa ja ohjata työnhakijoita heidän velvollisuuksiinsa.

Järjestelmä perustuu tällä hetkellä siihen, että työnhakija on tietoteknisesti osaava ja aktiivinen sekä vailla elämänhallinnan haasteita. Totuus on kuitenkin, että erilaisia matalan kynnyksen palveluita ajetaan järjestöiltä alas, virastoja (esim. Kela) suljetaan ja hyvinvointialueet supistavat sosiaalityön resursseja säästöpainneissa. Mistä jatkossa vaikeassa tilanteessa olevat asiakkaat saavat tukea ja neuvontaa? Todennäköisesti paineet kohdistuvat kuntien työllisyyspalveluihin. Tämä tulisi huomioida valtion kuntien työllisyyspalveluihin ohjaamissa resursseissa.

2. Onko teillä lausuttavaa säädösehdotuksesta ja sen perusteluista?

Seuraamuskokonaisuuden muutos on työnhakijoita kohtaan ankara ja voi aiheuttaa kohtuuttomia tilanteita jo valmiiksi heikossa työmarkkinatilanteessa olevien työnhakijoiden kohdalla. Samalla

asenteet työvoimapalveluita kohtaan tulevat kriittisemmiksi ja tämä ei edistä työnhakijoiden ja viranomaisen välistä yhteistyötä.

Työssäolovelvoitteen lyhentäminen on kannattava esitys, koska se lieventää sanktioinnin ankaruutta.

3. Onko teillä lausuttavaa esityksen vaikutusarvioista?

-

4. Tulisiko työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n soveltamisalaa laajentaa uusiin työnhakijaa etuuden saamisen edellytyksenä velvoittaviin toimiin? Mitä nämä toimet olisivat ja miksi velvoittavuutta tulisi laajentaa niihin? Jos mahdollista, esittäkää myös arvio mahdollisen laajennuksen vaikutuksista.

-

Mannervesi Mika
Salon kaupunki